

Rīgā, 2009.gada 9.jūnijā.

Atzinums
par dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē "Dutkas" Rīgas
rajona Ropažu novadā ietekmes uz vidi novērtējuma darba
ziņojumu

Darbības ierosinātājs: SIA "REGGA DOLOMĪTS", reģistrācijas Nr.40003876368,
adrese: Šķūņu ielā 12/14, Rīgā, LV – 1050.

Izvērtētie materiāli: dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē "Dutkas"
Rīgas rajonā, Ropažu novadā ietekmes uz vidi novērtējuma
darba ziņojums, 1 sējums, kuru sagatavojusi SIA
"LUDUSS", reģistrācijas Nr.40003444405, adrese:
Ikšķiles ielā 4 - 76, Rīgā, LV – 1036.

Pamatojums: saskaņā ar likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu"
16.pantu Vides pārraudzības valsts biroja 2008.gada
26.novembrī izsniegtā Programma ietekmes uz vidi
novērtējumam.

Atzinums sagatavots, izvērtējot 2009.gada 16.aprīlī Vides pārraudzības valsts birojā iesniegto dolomīta ieguves atradnē "Dutkas" Rīgas rajona Ropažu novadā ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu, un izdots paredzētās darbības ierosinātājam – SIA "REGGA DOLOMĪTS" atbilstoši likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 18.panta un Ministru kabineta 2004.gada 17.februāra noteikumu Nr.87 "Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi" VI sadaļas prasībām.

Dolomīta ieguve paredzēta agrāk neizmantotā atradnē "Dutkas", SIA "REGGA DOLOMĪTS" piederošajā zemes īpašumā "Dutkas" (kadastra Nr.80840170063, platība 57 ha), Rīgas rajonā Ropažu novadā, Vāverkrogā. Zemes īpašuma dienvidu stūris ietilpst Lavijas "NATURA 2000" Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorijā - dabas liegumā "Lielie Kangari" (B, LV0513400). Dabas liegums "Lielie Kangari", kam izstrādāts Dabas aizsardzības plāns laika posmam no 2007. līdz 2017.gadam, atrodas uz austrumiem un dienvidiem no plānotā karjera teritorijas. Zemes īpašumu "Dutkas" ziemeļu daļā šķērso Pietēnupe un tālāk tek gar tā ziemeļrietumu robežu. Pietēnupe sadala īpašumu divos iecirkņos. Teritorijas reljefs ir līdzens, ar nelielu kritumu ziemeļaustrumu, austrumu un dienvidaustrumu virzienos. Zemes virsmas atzīmes atradnes teritorijā mainās no 50,5 m v.j.l. līdz 56,7 m v.j.l. Saskaņā ar Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras datiem A kategorijas derīgā izrakteņa krājumi I iecirknī (īpašuma teritorija uz ziemeļiem no Pietēnupes) 7 ha platībā veido 465 tūkst.m³, bet II iecirknī (īpašuma teritorija uz dienvidiem no Pietēnupes) 36,2 ha platībā – 2092,4 tūkst.m³. Derīgā izrakteņa krājumi atrodas zem pazemes ūdens līmeņa, kas ieguļ 0,1 līdz 2,2 m no zemes virsmas. I iecirknī derīgā slāņa biezums vidēji ir 6,6 m, bet II iecirknī - vidēji 5,8 m.

Segkārtas biežums plānotā karjera teritorijā sasniedz 3,8 m. Derīgo slāni veido Daugavas svītas dolomīts, kas vietām ir stipri izmainīts karsta procesu rezultātā. Daugavas svītu veido trīs atšķirīgas slāņkopas, no kurām produktīvo slāni veido augšējā un apakšējā slāņkopa, savukārt vidējā ir līdz 1,1 m bieza starpkārta, ko veido dolomītmerģelis.

Ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumā norādīts, ka dolomīta ieguvei plānots sākt no teritorijas ziemeļrietumu malas ar ekskavācijas metodi, izmantojot vibroāmurus. Karjerā nav paredzēts veikt spridzināšanas darbus. Karjera izstrāde paredzēta divos slāņos, ar katra slāņa biežumu aptuveni 6,6 līdz 8 m. Ieguve paredzēta visu gadu, izņemot brīvdienas un svētku dienas. Gadā paredzēts iegūt līdz 300 tūkst. m³ dolomīta, ieguvei veicot 15 līdz 20 gadus. Iegūto dolomītu ar automobiļiem paredzēts nogādāt līdz apstrādes iekārtām (trīs drupināšanas – šķirošanas kompleksi), kuras plānots izvietot teritorijas centrālajā daļā. Drupināšanas iekārtas plānots darbināt 8 stundas dienā, 264 dienas gadā, pārtraucot darbību tikai sala periodā. Tālāk sašķirotu materiālu ar automobiļiem paredzēts aiztransportēt uz uzkrāšanas laukumiem. Uzkrāšanas laukumi paredzēti 7000 m³ gatavā materiāla uzglabāšanai. Paredzēts, ka maksimāli no karjera vienas dienas laikā tiks izvestas 60 autokravas ar iegūto materiālu. Ziņojumā norādīts, ka piebraukt karjeram iespējams, izmantojot zemes ceļu, kas savieno P4 autoceļu Rīga – Ērgļi ar grants seguma ceļu Ropaži – Sidgunda.

Saskaņā ar ziņojumā norādīto karjeram paredzētā teritorija atrodas aptuveni 1 km attālumā no autoceļa Ropaži – Sidgunda, aptuveni 2 km attālumā no autoceļa Ropaži – Suntaži un aptuveni 100 līdz 150 m attālumā no dzelzceļa līnijas Rīga – Ērgļi. Atbilstoši Ropažu novada plānojumam (2007.gada grozījumi) teritorijas, kurā paredzēta karjera izveide, noteiktā (atļautā) izmantošana ir ražošanas teritorija. Patlaban tās lielākā daļa (zemesgabala rietumu daļa) ir meliorēta lauksaimniecības zeme, kas netiek izmantota, tāpēc notiek tās aizaugšana ar kārkliem, bērziem un alkšņiem. Teritorijas ziemeļu daļā ir slapjš bērzu un egļu mežs, pārējā teritorijā ir izcirtumi. Karjeram paredzētās teritorijas tuvākajā apkārtnē atrodas vairākas viensētas: pie karjera rietumu robežas – ”Dutkas” un ”Spilves”, aptuveni 150 m uz dienvidrietumiem - ”Jaundutkas”, aptuveni 300 m līdz 350 m attālumā uz ziemeļrietumiem – ”Veczvirgzdiņi”. Karjeram paredzētās teritorijas tuvākajā apkārtnē nav sabiedrisko ēku un nozīmīgu lauksaimniecības objektu. Aptuveni 500 m uz dienvidaustrumiem no plānotā karjera ”Dutkas” atrodas karjers ”Remīne”, kurā patlaban notiek dolomīta ieguve.

Aptuveni 400 m līdz 500 m attālumā no zemes īpašuma ”Dutkas” atrodas divi ozoli, kuri atbilstoši 2003.gada 22.jūlija noteikumos Nr.415 ”Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” 2.pielikumā noteiktajam, atzīti par aizsargājamiem kokiem. Ziņojumā norādīts, ka plānotā karjera tiešā tuvumā nav valsts nozīmes aizsargājamo kultūras pieminekļu - Jaunmežlepu senkapi atrodas vairāk kā 2 km attālumā ziemeļrietumu virzienā.

Ietekmes uz vidi novērtējuma dolomīta ieguvei derīgo izrakteņu atradnē ”Dutkas” darba ziņojums sabiedrībai bija pieejams: SIA ”REGGA DOLOMĪTS”, Šķūņu ielā 12/14, Rīgā; Ropažu novada būvvaldē Ropažos, Sporta ielā 1; Valsts vides dienesta

Lielrīgas reģionālajā pārvaldē, Rūpniecības ielā 23, Rīgā un Vides pārraudzības valsts birojā, Rūpniecības ielā 23, Rīgā.

Atbilstoši likumdošanas prasībām 2009.gada aprīļa laikrakstā "Ropažu Vēstis" un 2009.gada 12. maija laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" tika publicēti paziņojumi par sabiedrības iespējām iepazīties ar izstrādāto darba ziņojumu, piedalīties tā sabiedriskajā apspriešanā un iesniegt rakstveida priekšlikumus, kā arī tika nosūtīti individuāli paziņojumi nekustamo īpašumu īpašniekiem (valdītājiem), kuru īpašums ir blakus paredzētās darbības vietām.

Ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2009.gada 20.maijā Ropažu novada domē, Ropazos, Sporta ielā 1. Šo likumdošanā paredzēto iespēju piedalīties darba ziņojuma sabiedriskajā apspriešanā izmantoja 15 interesenti. SIA "REGGA DOLOMĪTS" pārstāvis klātesošajiem sniedza informāciju par plānoto darbību. Ropažu novada domes priekšsēdētājs norādīja, ka, lai SIA "REGGA DOLOMĪTS" varētu realizēt plānoto darbību, nepieciešams noasfaltēt ceļu, lai iedzīvotāji neciestu no putekļiem; jāievēro noteiktās aizsargjoslas; ņemot vērā problēmas, ko radīja citu karjeru izstrāde, jānodrošina nepieciešamie pasākumi iedzīvotāju dzeramā ūdens apgādei, kā arī jāattīra Pietēnupē novadāmos karjera ūdeņus. Kāds sanāksmes dalībnieks norādīja, ka Pietēnupē ūdens esot balts. SIA "LUDUSS" pārstāvji uzskatīja, ka tas saistīts ar karjera "Remīne" darbību, un norādīja, ka SIA "REGGA DOLOMĪTS" karjerā ir paredzēta novadāmo ūdeņu attīrīšana nosēddīķos, kā arī sniedza informāciju par ietekmes uz vidi novērtējuma rezultātiem. Sanāksmes dalībnieki norādīja, ka esošais ceļš ir izbraukāts un pavasarī nav izbraucams, kā arī uzskatīja, ka absurds ir priekšlikums veidot ceļu ar "kabatām", lai nodrošinātu smagā transporta izmainīšanos. Kāds sanāksmes dalībnieks pauda bažas, ka izzudīs ūdens akās, bet citi dalībnieki norādīja, ka troksnis no esošā karjera "Remīne" dzirdams pat 4 km attālumā. Ņemot vērā lielo smagā transporta plūsmu, Ropažu novada būvvaldes vadītāja izteica priekšlikumu, ka Ropažu novada domei sadarbībā ar karjeru īpašniekiem jāiesniedz Satiksmes ministrijai prasība rekonstruēt autoceļu Rīga – Ērgļi.

Darba ziņojuma izvērtēšanas laikā Vides pārraudzības valsts birojs saņēma Edmunda Kances 2009.gada 8.maija iesniegumu, kurā izteikta negatīva attieksme pret paredzēto darbību, pamatojot to ar jau pašreizējā dolomīta ieguves radīto negatīvo ietekmi uz apkārtējo vidi, iebilsts pret mežu izciršanu, kā arī izteikts priekšlikums paplašināt dabas lieguma "Lielie Kangari" robežas un atjaunot dzelzceļa līniju Rīga – Suntaži – Ērgļi.

Vides pārraudzības valsts birojs, pieaicinot ārštata ekspertu un ņemot vērā darba ziņojuma sabiedriskās apspriešanas rezultātus, izvērtēja SIA "LUDUSS" izstrādāto ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu.

Ietekmes uz vidi novērtējuma programmas izpildes analīze un prasības noslēguma ziņojuma sagatavošanai

Darba ziņojumā iekļautā informācija kopumā atbilst Vides pārraudzības valsts biroja 2008.gada 26.novembrī izsniegtās Programmas prasībām, tomēr vairākas nodaļas ziņojumā nepieciešams precizēt un papildināt.

1. Jāprecizē zemes īpašuma "Dutkas" (kadastra Nr.80840170063, platība 57 ha) platība, kas ietilpst dabas liegumā "Lielie Kangari" (skat. Dabas aizsardzības plāna dabas liegumam "Lielie Kangari" 2.2.pielikumu), un līdz ar to arī dolomīta ieguvei paredzētās teritorijas platība.
2. Jāprecizē ziņojuma 30.lp.norādītais, ka "...atradnē ieži atrodas virs pazemes ūdens līmeņa", jo ziņojumam pievienotā Derīgo izrakteņu atradnes pase liecina par pretējo.
3. Noslēguma ziņojumā jāsniedz viennozīmīga informācija par iegūtā dolomīta plānoto apstrādi (skat. 30.lp., 40.lp., 41.lp., 55.lp., 88.lp.) un iegūstamo dolomīta frakciju parametriem (skat. 30.lp. un 55.lp.).
4. Noslēguma ziņojums jāpapildina ar karjerā plānoto dolomīta apstrādes iekārtu un novadāmo karjera ūdeņu nosēdīķu shematisku izvietojumu laukumā, sniedzot informāciju par to parametriem, kā arī jāiezīmē iespējamais ūdeņu izvada Pietēnupē novietojums, sniedzot informāciju par tā aprīkojumu (Programmas 2.12.punkts).
5. Visiem ziņojumā iekļautajiem kartogrāfiskajiem materiāliem jānorāda mērogs.
6. Ziņojumā norādīts, ka ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros tika veikta karjerā ūdens atsūkņēšanas rezultātā veidojošās depresijas piltuves hidroģeoloģiskā datormodelēšana, taču ziņojumā nav sniegta modelēšanā izmantotā pamatinformācija un datormodeļa apraksts; ziņojumā iekļautajos attēlos ūdens līmeņa pazeminājumi norādīti metros, bet tekstā - absolūtajās atzīmēs; ziņojuma tekstā tiek minēts gruntsūdens līmeņa iespējamais pazeminājums, kamēr teritorijas hidroģeoloģiskajā raksturojumā norādīts, ka Daugavas svītas dolomītos esošie ūdeņi ir hidrauliski saistīti ar kvartāra nogulumu ūdeņiem; tekstā tiek sniegtas atsauces uz ziņojumā neesošiem attēliem un tabulām. Savukārt teritorijas hidroģeoloģiskajā raksturojumā nav sniegta informācija par pazemes ūdens līmeņiem (no zemes virsmas), to sezonālajām svārstībām, papildināšanās un noplūdes zonām, kas ir būtiski pazemes ūdeņu pietecei plānotajā karjerā un depresijas piltuves aprēķinā, kā arī pazemes ūdeņu plūsmu likumsakarībām. Viss iepriekš minētais apgrūtina ziņojumā sniegtās informācijas izvērtēšanu, kā arī karsta ietekmes uz ūdens līmeņa izmaiņām atsūkņēšanas laikā novērtēšanu. Sagatavojot noslēguma ziņojumu, ziņojumā iekļautajos pazemes ūdens pazeminājuma attēlos jāiezīmē dabas lieguma "Lielie Kangari" teritorijas robeža, jāizvērtē eksperta atzinums un jānovērs norādītās ziņojuma nepilnības. Noslēguma ziņojumā jāsniedz viennozīmīga un detālāka informācija par ūdens apgādes avotiem (māju un apdzīvotu vietu nosaukumi), kas paredzētās darbības rezultātā varētu tikt ietekmēti (skat. 49., 77., 83.lp.) (Programmas 2.6., 3.7., 3.11., 4.4., 4.5., 5.2.).

7. Noslēguma ziņojumā jāsniedz viennozīmīga informācija par paredzētās darbības atbilstību teritorijas pašreizējai un noteiktajai (atļautai) izmantošanai Ropažu novada plānojumā (skat. 43., 46. un 81.lp.). Jāprecizē informācija par karjera teritorijai tuvākajām mājām un to nosaukumiem (skat. 44.lp., 3.1.attēls, 54.lp., 90.lp.), kā arī visas 77.lp. minētās viensētas uzskatāmi jāiezīmē kartogrāfiskajā materiālā, precizējot, kuras ir viensētas un kuras - apdzīvotas vietas (Programmas 3.2., 5.2.punkti).
8. Ziņojumā jāsniedz viennozīmīga informācija par piebraukšanu plānotā karjera teritorijai, nepieciešamajiem ceļu būvniecības vai uzlabošanas darbiem, arī Pietēnupes šķērsošanu (skat. 46., 54., 70.lp.), tos uzskatāmi iezīmējot 2.1.attēlā (Programmas 3.3., 4.2.punkti). Visi ietekmes ziņojumā minētie ceļi jāapraksta atbilstoši likumā "Par autoceļiem" noteiktajam, norādot autoceļa nosaukumu, numerāciju un garuma atskaites punktus.
9. Tā kā karjera ierīkošana paredzēta meliorētās zemēs (43., 48.lp.), noslēguma ziņojumam jāpievieno Lauku atbalsta dienesta attiecīgās reģionālās lauksaimniecības pārvaldes apstiprināta informācija par esošo meliorācijas sistēmu stāvokli un to pārveides nepieciešamību saistībā ar karjera izveidi. Noslēguma ziņojumā jāsniedz detālāks Pietēnupes, kurā paredzēta karjerā atsūknēto ūdeņu novadīšana, raksturojums. Noslēguma ziņojumā jāizvērtē paredzētās darbības iespējamā ietekme uz Pietēnupes ūdens ekosistēmu, kā arī jāsniedz informācija par iespējamajām ūdens līmeņa svārstībām un ilgumu saistībā ar karjerā atsūknēto ūdeņu novadāmo apjomu, kā arī ūdens līmeņu izmaiņu ietekmēto sauszemes zonu, sniedzot informāciju par īpašumiem (viensētām) šajā ietekmes zonā un zemes izmantošanu tajā (Programmas 3.5(2)., 4.5., 4.7., 4.8., 4.9.punkti).
10. Raksturojot iespējamo ietekmi uz mežu un purvu mitruma režīmu derīgo izrakteņu ieguves laukumam piegulošajā teritorijā (79.lp.), jāsniedz precīzas atsaucis uz informācijas avotu, kā arī šī informācija jāanalizē kontekstā ar Dabas aizsardzības plānu dabas liegumam "Lielie Kangari".
11. Ņemot vērā, ka zemes īpašuma "Dutkas" dienvidu stūris atrodas dabas lieguma "Lielie Kangari" teritorijā, bet īpašuma austrumu robeža - tiešā dabas lieguma tuvumā, noslēguma ziņojumā jāsniedz plānotā karjera ietekmes zonā esošo īpaši aizsargājamo dabas vērtību (biotopi un sugas) raksturojums un paredzētās darbības ietekmes būtiskuma novērtējums uz bioloģisko daudzveidību (arī teritorijas tuvumā esošajiem dižkokiem) jāveic atbilstoši Ministru kabineta 2007.gada 27.marta noteikumos Nr.213 "Noteikumi par kritērijiem, kurus izmanto, novērtējot īpaši aizsargājamām sugām vai īpaši aizsargājamiem biotopiem nodarītā kaitējuma ietekmes būtiskumu" noteiktajam, pievienojot noslēguma ziņojumam attiecīgās nozares ekspertu atzinumus. Pamatojoties uz iepriekš minēto novērtējumu, jāizvērtē paredzētās darbības iespējamība un nosacījumi atbilstoši likuma "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" 43.pantam (Programmas 3.8., 4.9., 4.13.punkti).

12. Noslēguma ziņojumā jānovērš pretrunīgā informācija par autotransporta kustību saistībā ar iegūtā materiāla transportēšanu (72., 73., 94.lp.), nepieciešamības gadījumā veicot atbilstošas korekcijas atbilstošajās ziņojuma nodaļās.
13. Ņemot vērā visas iepriekšējās prasības, nepieciešamības gadījumā jāpapildina arī citas ziņojuma nodaļas.
14. Sagatavojot noslēguma ziņojumu, jānodrošina šajā atzinumā minēto prasību izpilde un jāpapildina to, rūpīgi jāizvērtē eksperta atzinums un tajā iekļautie priekšlikumi, kā arī sabiedrības viedokli, iestrādājot nepieciešamos labojumus noslēguma ziņojumā.

Sagatavojot noslēguma ziņojumu, jānodrošina šajā Vides pārraudzības valsts biroja atzinumā minēto prasību izpilde. Vēlams noslēguma ziņojumam pievienot šā atzinuma prasību izpildes uzskatāmu pārskatu. Noslēguma ziņojumam jāpievieno darba ziņojuma sabiedriskās apspriešanas rezultātu apkopojums un novērtējums, kā arī jānorāda, kādas izmaiņas noslēguma ziņojumā ir veiktas sabiedriskās apspriešanas rezultātā.

Noslēguma ziņojuma divi eksemplāri jāiesniedz izvērtēšanai Vides pārraudzības valsts birojā un pa vienam eksemplāram Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē un Ropažu novada domē. Līdz ar noslēguma ziņojuma iesniegšanu vides pārraudzības valsts birojā (arī elektroniskā formā) darbības ierosinātajam noslēguma ziņojums jāievieto savā interneta mājas lapā. Atbilstoši Ministru kabineta 2004.gada 17.februāra noteikumu Nr.87 "Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi" prasībām trīs dienu laikā pēc noslēguma ziņojuma iesniegšanas Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālajai vides pārvaldei un pašvaldībai, darbības ierosinātajam jāpublicē vismaz vienā atbilstošās pašvaldības vietējā laikrakstā informācija par sagatavoto noslēguma ziņojumu un vietu, kur ar to var iepazīties, interneta mājas lapas adresi, kurā pieejams noslēguma ziņojums, kā arī par to, ka ikviens persona 20 dienas pēc ziņojuma publicēšanas var iesniegt Vides pārraudzības valsts birojā rakstiskus komentārus par noslēguma ziņojumu.

Biroja direktors

A. Lukšēvics